Bijlage 1: recente ontwikkelingen rivierkreeften
Bijgevoegd zijn de laatste ontwikkelingen beschreven op het gebied van rivierkreeften. De ontwikkelingen zijn opgesplitst in politieke ontwikkelingen en onderzoeken die de provincie heeft uitgevoerd.

1. Politieke ontwikkelingen

Delfland gaat kreeften afvangen
Hoogheemraadschap Delfland heeft aangegeven in het voorjaar van 2026 te starten bij 10 natte ecologische zones met het terugdringen van Amerikaanse rivierkreeften om de waternatuur te beschermen. Het effect op de waterkwaliteit wordt dan gemeten. In 2027 gaat Delfland deze aanpak grootschalig uitrollen naar 170 locaties met in totaal 59 kilometer oever via een aanbesteding. Het doel is de zeer snelgroeiende populatie van deze invasieve soort drastisch te verminderen. Delfland geeft hiermee aan niet langer te willen wachten op een landelijke aanpak. De actie zal het waterschap naar schatting zo'n 20 miljoen euro kosten.

Handelingskader rivierkreeften LVVN
Het afwegingskader rivierkreeften, uitgebracht eind april 2026 door STOWA in opdracht van LVVN, ondersteunt waterbeheerders bij de keuze of en zo ja welke maatregelen geschikt zijn voor de aanpak van rivierkreeften. In dit rapport staat de verbetering van de waterkwaliteit en de versterking van de ecosysteemweerbaarheid centraal. Met het afwegingskader kunnen waterbeheerders afwegen en prioriteren welke maatregelen kansrijk in een waterlichaam zijn, en wat de voor- en nadelen van iedere maatregel zijn. Daarvoor is ook een beslisboom uitgewerkt om tot de meest geschikte maatregel te komen voor een bepaald waterlichaam. De grootste kans voor structurele verbetering ligt vermoedelijk in het toepassen van een samenhangend pakket aan maatregelen[1].

Stichting Zuid Hollands landschap (ZHL) geeft petitie aan tweede kamer
De stichting Zuid-Hollands landschap roept de Tweede Kamer op 2 juni 2026 op om in actie te komen tegen de rivierkreeftproblematiek en wetgeving aan te passen om zo effectieve aanpak mogelijk te maken voor waterbeheerders. Daarmee roept ZHL de landelijke politiek op om wet- en regelgeving aan te passen zodat Amerikaanse rivierkreeften effectiever en op grotere schaal gevangen kunnen worden, structureel budget vrij te maken voor aanpak, schadeherstel en preventie (zoals natuurvriendelijke oevers) en te zorgen voor een samenhangende aanpak met duidelijke doelen, monitoring en samenwerking tussen overheden, terreinbeheerders en waterbeheerders. De petitie is 34,000 keer ondertekend.

Reactie Uni van waterschappen op de recente kreeften brief
Op 1 oktober 2026 heeft de unie van waterschappen gereageerd op de kamerbrief van 3 juli over de rivierkreeftenproblematiek. De Unie van Waterschappen onderschrijft dat uitheemse rivierkreeften een groot probleem vormen voor de waterkwaliteit, biodiversiteit en het behalen van de KRW-doelen. De Unie waardeert dat het kabinet deze problematiek erkent, maar vindt dat de Kamerbrief over aanpak uitheemse rivierkreeften nog te weinig duidelijkheid biedt over een effectieve aanpak.
Volgens de Unie gaat het om een nationale opgave die vraagt om regie, bevoegdheden en structurele financiering vanuit het Rijk. Het is volgens de waterschappen niet redelijk dat de uitvoering en kosten grotendeels bij regionale waterbeheerders worden neergelegd, terwijl zij nu al veel investeren in schadeherstel, monitoring en beheermaatregelen. De volledige reactie is terug is op de website van de unie van waterschappen terug te vinden.

2. Onderzoeken waar de provincie Zuid-Holland aan bijdraagt:

Als provincie verwachten wij dat ecosysteemherstelmaatregelen goed bij kunnen dragen aan de oplossing van het rivierkreeftenprobleem. Daarom dragen wij aan onderzoeken bij die verschillende herstelmaatregelen testen.

Onderzoek risicoanalyse rivierkreeften

in samenwerking met de HAS green academy is in 2025 een pilot uitgevoerd met als doel een ruimtelijke risicoanalyse op te stellen voor uitheemse rivierkreeften. In deze studie is een lagenkaart ontwikkeld door beschikbare monitoringsdata te vergelijken met KRW en VHR doelen. Het resultaat is een risicokaart die inzicht geeft waar de ecologische impact het grootst is én waar hiaten in de beschikbare data zitten.
Voor deze studie zijn verspreidingsgegevens, waterkwaliteitsmetingen en waarnemingen van kwetsbare soorten gecombineerd. De aanwezigheid van uitheemse rivierkreeften is geanalyseerd op basis van waarnemingen, monitoringsgegevens en habitatgeschiktheid. De impact van uitheemse rivierkreeften is onderzocht via interpolaties en statistische analyses. Deze informatie is samengebracht in een ruimtelijke risicoanalyse.
De resultaten tonen aan welke gebieden kwetsbaar zijn voor impact van rode Amerikaanse rivierkreeften, wanneer er gekeken wordt naar de huidige en potentiële verspreiding, de waterkwaliteit en beschermde inheemse soorten. Vooral veenweidegebieden blijken gevoelig voor rivierkreeften, met in het oosten (Reeuwijk, Nieuwkoop) verhoogde risico's voor inheemse soorten en in het zuiden voor gebieden met goede waterkwaliteit. Daarnaast zijn ook databeperkingen blootgelegd, wat het belang onderstreept van systematische en uniforme monitoring voor een robuuste risicoanalyse. Rapportage is intern op te vragen.

Natuurvriendelijke oevers

Het hoogheemraadschap van Rijnland heeft samen met de gemeente Leiden en Universiteit leiden onderzoek gedaan naar het effect van natuurvriendelijke oevers op de populatie van de kreeften. Het aantal rivierkreeften daalde daarbij spectaculair.

Het onderzoek werd uitgevoerd op twee locaties in Polderpark Cronesteyn in de gemeente Leiden. Een plek waar een natuurvriendelijke oever is aangelegd én een plek waar de oever ongewijzigd bleef. De verwachting was dat bij de natuurvriendelijke oevers de rivierkreeften het aantal rivierkreeften zou dalen, omdat zij daarin minder goed kunnen graven. En doordat de natuurlijke vijanden van de rivierkreeft meer zouden worden aangetrokken. Inmiddels zijn er ten opzichte van het startjaar 17 keer minder kreeften in het testgebied. Waterplanten herstellen zich en meer predatoren van rivierkreeften keren terug. Het eindrapport van dit project is eind juni 2026 gepubliceerd.

Vispredatie

In dit onderzoek gestart in juli 2026 wordt door universiteit Wageningen gekeken naar de mogelijke impact van vispredatie op het beheersen van populaties aan invasieve rivierkreeften. Hiervoor worden in tenminste één gebied onderzoek gedaan naar de maaginhoud van de daar voorkomende vissen en wordt er onder gecontroleerde omstandigheden een onderzoek gedaan

1. Afwegingskader Rivierkreeften; Voor beleidsmatige beslissingen door waterbeheerders en-beleidsmakers: Achtergronddocument | STOWA

2. Document: Waterbeleid; Brief regering; Aanpak uitheemse r... | ikregeer.nl

naar welke vissen wanneer in hun levenscyclus welke kreeftjes eten. Dit onderzoek wordt in samenwerking met Wageningen universiteit uitgevoerd. Resultaten worden eind 2027 verwacht.

Type oeverbeheer

Het Succes van eerdere wegvangproeven bleek in eerdere onderzoeken slechts van korte duur. Er is daarom grote behoefte aan nieuw handelingsperspectief. Twee recente proeven, uitgevoerd door de Universiteit Leiden en Hoogheemraadschap Rijnland, laten de potentie van veranderd oeverbeheer zien. Het succes hiervan is vermoedelijk te danken aan de verminderde beschikbaarheid van ruimte voor holen, de enige factor die beperkend lijkt voor de aantallen kreeften in een systeem. Zeker in agrarisch gebied is het niet altijd mogelijk natuurvriendelijke oevers te realiseren. Dit onderzoek kijkt naar inrichtingsmogelijkheden van de oevers die binnen het agrarisch handelingsperspectief vallen. Vervolgens wordt getoetst of deze inrichting ook leidt tot herstel van oever-en waterplantvegetaties en algehele waterkwaliteits-parameters (biologisch, chemisch, fysisch: KRW-doelen). We verwachten in de loop van volgend jaar resultaten van dit onderzoek

1. Afwegingskader Rivierkreeften; Voor beleidsmatige beslissingen door waterbeheerders en-beleidsmakers: Achtergronddocument | STOWA

2. Document: Waterbeleid; Brief regering; Aanpak uitheemse r... | ikregeer.nl